

Zaaknummer : 00599511
Ons Kenmerk : 00599511-00013650
Datum : 15-09-2021

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 11 december 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en isolatiewerkzaamheden aan de Van Limburg Stirumstraat 1-51, 59-69 en 2-38, Van der Duyn van Maasdamstraat 1-51 en 2-76 en de Van Hogendorpstraat 18-36 te Wassenaar. De ontheffing is aangevraagd namens Woningbouwvereniging St. Willibrordus. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, alsmede het opzettelijk verstoren van de huismus. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- Artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 23 augustus 2021 tot en met 13 mei 2022.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Woningbouwvereniging St. Willibrordus;
- II. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 13 juli 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 13 mei 2022.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering één week van tevoren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan Complex 4 te Wassenaar' van 23 november 2020 en de aanvullende informatie van 13 juli 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Activiteitenplan Complex 4 te Wassenaar' van 23 november 2020 en de aanvullende stukken van 13 juli 2021.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient plaats te vinden wanneer het nest niet actief gebruikt wordt als broed- en/ of slaappleats. Dit zijn de periodes buiten het broedseizoen van de huismus (van maart tot en met september), buiten de periodes met winterse omstandigheden en onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien blijkt dat de nestplaats in gebruik is als broed- of slaappleats dient te worden gewacht tot de huismus de nestplaats uit eigen beweging heeft verlaten. Na het ongeschikt maken dient een ecologische controle te worden uitgevoerd op de aanwezigheid van individuen alvorens de werkzaamheden kunnen starten. Hiervan dient verslag te worden gedaan in een ecologisch logboek (zie vs. 2) Het gebruik van netten, puschuim, gaas of vergelijkbaar is hierbij onder geen enkele voorwaarde toegestaan.
- 10 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen ten behoeve van de huismus moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke nestkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden.
- 11 De tijdelijke alternatieve nestkasten mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en alle permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare broed- en koude perioden van de huismus en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
- 12 De kolonie huismussen in het plangebied dient gedurende twee jaar te worden gemonitord, vanaf het moment dat de werkzaamheden zijn afgerond en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Uit deze monitoring moet blijken of de huismus na de werkzaamheden is teruggekeerd in het plangebied en gebruik maakt van de nestplaatsen die in de permanente situatie beschikbaar komen. Op de monitoring zijn de volgende randvoorwaarden van toepassing:
 - a De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus, middels twee veldbezoeken in de periode 1 april tot 15 mei.
 - b De resultaten van deze monitoring dienen jaarlijks vóór 1 februari van het opvolgend jaar te worden aangeleverd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

- c Voorgenoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen, mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 11 december 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en isolatiewerkzaamheden aan de Van Limburg Stirumstraat 1-51, 59-69 en 2-38, Van der Duyn van Maasdamstraat 1-51 en 2-76, en de Van Hogendorpstraat 18-36 te Wassenaar en is aangevraagd namens Woningbouwvereniging St. Willibrordus. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, alsmede het opzettelijk verstoren van de huismus.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- Artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 23 augustus 2021 tot en met 13 mei 2022.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Complex 4 te Wassenaar, IDDS, kenmerk: R&O20022534/JWE/rap2, 23 november 2020;
- Rapport nader onderzoek huismus – Cluster 4 te Wassenaar, IDDS, kenmerk: R&O20022534/JGR/rap1, 24 juni 2020;
- Quickscan Wet natuurbescherming – Van Limburg Stirumstraat – Complex 4 Wassenaar, IDDS, kenmerk: R&O20022534/RSL/rap1, 16 maart 2020.

Op 13 juli 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Van Limburg Stirumstraat e.o., Wassenaar, IDDS, kenmerk: 2008N971/DME/not1, 6 juli 2021;
- Uitvoeringsplanning Complex 4;
- Advies maatregelen Complex 4, Wassenaar, IDDS, kenmerk: 20022534/DME/not2, 23 februari 2021;
- Eigenschappen Complex 4 – Notulen, 30 november 2020.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking. Omdat de informatie onvolledig was hebben wij op 1 juli 2021 verzocht om aanvullende gegevens. OP 13 juli 2021 hebben wij de aanvullende informatie ontvangen en de beoordeling voortgezet.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 7 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

Woningbouwvereniging St. Willibrordus is voornemens om de woningen aan de Van Limburg Stirumstraat 1-51, 59-69 en 2-38, Van der Duyn van Maasdamstraat 1-51 en 2-76, en de Van Hogendorpstraat 18-36 te Wassenaar te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- isoleren van het dak;
- verwijderen van de dakpannen en de tengel- en daklatten;
- vervangen dakbeschot, glas en voordeuren;
- installeren van zonnepanelen;
- aanbrengen nieuw ventilatiesysteem en (mogelijk) een verwarmingssysteem.

De werkzaamheden starten op 15 november 2021 en duren naar verwachting tot april 2022.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn in totaal 62 nestplaatsen van de huismus vastgesteld. Het overgrote deel van de huismusnesten bevindt zich in de Van Limburg Stirumstraat (totaal 43 nesten). Naast deze nestplaatsen is essentieel leefgebied in het plangebied aanwezig. Het essentieel leefgebied, zoals de aanwezige struwelen en hagen in de tuinen, wordt echter niet aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Met de geplande werkzaamheden gaan de 62 nestplaatsen verloren. Doordat sprake is van een grote hoeveelheid nesten worden eveneens individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan Complex 4 te Wassenaar' van 23 november 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 13 juli 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de huismus en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan 62 nestplaatsen van de huismus verloren. De werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de broedperiode van de huismus. Op 19 februari en 3 maart 2021 zijn 72 tijdelijke nestkasten van Vivara, eco 34mm opgehangen aan de gevels in de directe omgeving van het plangebied. Deze voorzieningen zijn geplaatst onder geschikte omstandigheden, vrij van verstoring of predatie. Daarnaast worden de renovatiewerkzaamheden gefaseerd uitgevoerd waarmee een aantal van de daken waar de oorspronkelijke nestplaatsen zijn aangetroffen weer snel beschikbaar komen, vóórdat alle nestplaatsen verloren gaan. Gedurende de renovatiewerkzaamheden wordt er in alle te renoveren woningen vanaf de vierde dakpannenrij vogelschroot geplaatst in alle woonblokken en woningen. Hiermee komen de eerste drie dakpannenrijen beschikbaar voor de huismus om hier te nestelen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden, buiten de kwetsbare broedperiode, worden de nesten van de huismussen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. De woonblokken worden gefaseerd ongeschikt gemaakt, voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen, waarmee wordt begonnen met de woonblokken 1,2 en 4-6 (Van der Duyn van Maasdamstraat 46 -56, 19-51, 26-38, 2-24 en 1-17). Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door middel van het plaatsen van dakgootborstels onder begeleiding van een ecologische deskundige, waarbij de dakpannen voorafgaand aan het plaatsen van de borstels worden gecontroleerd op de aanwezigheid van huismussen. Het gebruik van netten, purschuim of gaas of iets degelijks is hiervoor niet toegestaan. Daarnaast dient bij het ongeschikt maken eveneens de perioden met winterse omstandigheden (gedefinieerd als 3-5 dagen aanhoudende (nacht)vorst) te worden ontzien. Dit hebben wij geborgd in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied voor en is in Wassenaar aanwezig. De huismus was een algemene broedvogel in dorpen en steden. Sinds 1975 zijn landelijke aantallen gehalveerd. De laatste jaren lijken de aantallen echter meer te schommelen en lijkt de grootste afname voorbij. Huismussen maken voornamelijk gebruik van gebouwen, dakpannen en mussenkasten en houden zich voornamelijk op in deels groene en wat rommelige omgeving. Landelijk komt de soort in het gehele land voor. In Zuid-Holland zijn de aantallen betrekkelijk stabiel. In Wassenaar zijn verschillende gebouwen aanwezig met dakpannen die mogelijke nestplaatsen kunnen aanbieden. Daarnaast is er, ook in het plangebied, groen aanwezig wat kan dienen als essentieel functioneel leefgebied. De populatie in het plangebied betreft een kernpopulatie en is duurzaam en zelfstandig. Gezien de grote hoeveelheid nestplaatsen dat verloren gaat en de beperkte aanwezigheid van subpopulaties in de omgeving achten wij het redelijk om op te nemen dat monitoring wordt opgelegd voor een periode van twee jaar vanaf dat de werkzaamheden zijn afgerond, om te borgen of de huismus ook daadwerkelijk terug komt/ aanwezig blijft in het plangebied, en de aanwezige populatie niet achteruit gaat. De voorwaarden voor de monitoring hebben wij in de voorschriften vastgelegd.

Door het treffen van de juiste voorzieningen, de opgelegde monitoring en het feit dat in de permanente situatie de oorspronkelijke woningen tevens weer nestplaatsen voor de huismus aanbieden, is voldoende geborgd dat,

ondanks de grote hoeveelheid nestplaatsen die verloren gaat en individuen worden verstoord, de staat van instandhouding niet in het geding komt en de huismus in het plangebied en de omgeving aanwezig blijft.

Binnen 500 meter van het plangebied is begin 2020 ontheffing verleend voor de huismus voor twee projecten. Echter zijn hier eveneens alternatieve voorzieningen getroffen en zijn deze werkzaamheden reeds afgerond, waarmee voldoende is geborgd dat er geen sprake is van cumulatieve effecten.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

De woningen in het plangebied zijn gebouwd in 1950 en voldoen hiermee niet meer aan huidige eisen van deze tijd. De woningen zijn verouderd en kampen met schimmelvorming door het gebrek aan ventilatie en isolatie. De dakpannen zijn nooit vervangen en zijn eveneens aan het einde van de levensduur, wat een risico oplevert voor lekkages. De vloeren zijn niet geïsoleerd en de zolders zijn eveneens koud en niet beloopbaar. In de loop der jaren zijn veel klachten binnengekomen over met name tocht op diverse plekken in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen. De vloeringen zijn slecht geïsoleerd waardoor waterleidingen en cv-leidingen in de winter soms bevroren. In de woningen zijn daarnaast koudebruggen aanwezig waar het inpandige vocht op condenseert met schimmelvorming als gevolg. Bovendien leiden de koudebruggen in de woningen tot een groot verlies van warmte in de woningen. Door het verbeteren van de ventilatie en isolatie in de woningen worden bovengenoemde problemen verholpen waarmee een positief effect ontstaat voor de gezondheid van de bewoners.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de CO₂-uitstoot dient te worden teruggedrongen. In 2020 moeten woningcorporaties het woningbezit gemiddeld op energielabel B brengen. Dertig procent van de warmte in een woning ontsnapt via het dak en zonder isolatie moet flink gestookt worden om de woning warm en behaaglijk te houden. Om een woning energiezuinig te maken en het benodigde energielabel te halen, moet dan ook het dak geïsoleerd worden. Door middel van het isoleren van de woningen wordt bijgedragen aan het tegengaan van de klimaatverandering en reductie van CO₂-uitstoot. Dit komt de gezondheid en openbare veiligheid op langere termijn ten goede.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek vanwege de slechte staat van de woningen. Isolatie van de daken moet plaatsvinden om minimaal energielabel B te behalen en de huidige vocht- en koudeproblemen in de woningen op te lossen. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde doelen niet behaald en

de koudebruggen niet weggenomen. Daarnaast zijn aanpassingen aan het dakvlak nodig om een aangepast ventilatie- en verwarmingssysteem aan te brengen. Bijkomend probleem bij het van binnenuit isoleren is dat bestaande leidingen en bedradingen in de weg zitten. Vaak moeten leidingen worden verlegd omdat deze de isolatie in de weg zitten. De afwerking van plafond en wanden moet dan ook opnieuw worden gedaan en dit levert extra kosten op voor de bewoners. Ook zonder het aanbrengen van dakisolatie is het zeer aannemelijk dat nesten van de huismus worden aangetast. Op termijn kunnen de daken beschadigd raken en ongeschikt raken voor de huismus. Het project wordt in fases uitgevoerd om hiermee negatieve effecten op de huismus te verminderen en er zal zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode worden gewerkt. Daarnaast worden alternatieve maatregelen getroffen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Wassenaar bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.